

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Vzemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju: — pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Mevže za vladno potrebo.

20. maja 1913.

Vsacega resničnega politika, ki čuti z ljudstvom, bi moralo obnašanje avstrijske vlade pripraviti do tega, da zavzame proti politiki zadnjega časa odločno stališče. Vsa ona dolgotrajna vojna hujkarija, ki se je širila po čifutskih in krščansko-socialnih listih je izhajala, kakor so pokazale interpelacije v parlamentu iz tiskovnega urada zunanjega ministrstva, za kar je vlada odgovorna. Za mejami Avstrije se je uganjala politika, ki je državo, t. j. prebivalstvo stalo pol milijarde. Doma beda — za vse to je odgovorna vlada. Pa ne le to. Mesto, da bi taista vlada zastopnikom ljudstva sedaj, ko se so sešli po dolgem času zopet enkrat, razložila podobno svoje korake in ravnanje, si je še upala parlamentu zagroziti, da se o zunanjih politikah ne sme razpravljati, češ, to ne spada pred ljudske zastopnike. Sest mesecev se je govorilo, da je vsa zunanja politika le v varstvo interesov monarhije, t. j. interesov ljudstva, sedaj pa vlada izjavi, da to ne spada pred zastopnike ljudstva.

Naposled so gospodje le sprevideali, da ne more vse iti, kakor si oni žele, ker ljudstvo hoče tudi govoriti. Sklenili so zato, da se pripusti pogovor v parlamentu.

Danes se je sešel zopet parlament in grof Stürgkh je povedal to in ono, kar že ve vsakdo. Med drugim je dejal, da parlament ni kompetenten razpravljati v zunanji politiki ter je izražal upanje, da bodo balkanski narodi prijateljsko postopanje avstrijske države po zaslugi upoštevali. Grof Stürgkh je naposled pozval parlament, naj se izogne vsaki kritiki o delovanju avstrijske diplomacije, ker to bi škodovalo državnim interesom.

Prvi, ki je za Stürgkhom govoril, je bil slovenski klerikalec dr. Korosec, ki je povelje Stürgkha prav vsem vbogal, ne da bi bil tudi eno z njim o nem, kaj čuti slovensko ljudstvo o dogodkih zadnjega časa.

Govoril ni o politiki monarhije napram Jugoslovanskim državam temveč o dualizmu ter trdil, da je le dinastija in močna armada naša (slovenska in jugoslovanska) rešitev. Cokolada.

Slovenski klerikalci so prešli v dobri, ko razven mladočeskimi vladnimi lakajev, zavzemajo vse slov. stranke opozicijo proti vladi, v tej dobi so prešli slovenski klerikalci v vladni tabor in s tem pokazali, da se strinjajo z vsemi prochazkovinami avstrijske vlade.

Ali zahteva to korist slovenskega naroda?

Maribor.

(Shod zupnikov Narodne stranke za Slov. Štajer.)

V nedeljo dne 18. t. m. je bil v Nar. domu v Mariboru shod zupnikov Nar. stranke, ki se ga je udeležilo precejšnje število zupnikov. Posebno dobro znamenje se nam je dozdevalo, da je prišlo na ta shod mnogo mož iz najrazličnejših krajev Slov. Štajerije, zlasti pa iz Podravja. Prvi govornik je bil deželni poslanec dr. Kukovec iz Celja, ki je izvajal k prvi točki dnevnega reda — »Poročilo o političnem položaju« — približno sledeče:

Vsa širša javnost je pazno zasledovala dogodke zadnjih mesecev. Tudi Slovenci so z izredno intenzivnostjo sledili dogodkom na Balkanu, ki so imeli kot posledico ojačanje Slovanov, zlasti Jugoslovancev. Srbi in Bolgari so izišli iz tega boja ojačeni ne le na zemeljskem prirastku, marveč tudi v moralnem in ekonomičnem oziru. Vse to pa tudi za Jugoslovane v monarhiji ni ostalo brez posledic in upliva in je bilo v stanju dvigniti narodno zavest, kar je pač tem naravnejše, čim smo si razni narodi v monarhiji krvno najbližje sorodni z onimi Balkani. Saj nas ločijo le državne meje. Pesimizem, ki je vladal preje, se je zbok teh dejstev razpršil. To razpoloženje med Jugoslovani monarhije, pa seveda ne najde posnemanja v višjih in, recimo, tudi najvišjih državnih, vladnih krogih, ki delajo v ravno nasprotnem oziru. Vse, kar kaže simpatije za to, kar je doseglo balkansko orožje, najde najhujši odpor v teh krogih in začeli so s splošnim zatiranjem teh čuvstev. Razna preganjanja zadnjega časa to dovolj jasno izpričujejo. In vendar nam Srbi v kraljestvu ne ponujajo nikakega predruženja, torej, vse, kar je v nas za nje, so le spoštovanja do njih činov. Dočim pa se to pri nas zatira in pušča nemškimi dunajskimi revolverjem, da dan na dan ščujejo proti Balkanu, se išče zveze in »prijateljstva« pri Italijanih. To prijateljstvo bi nam pa bilo ravno sedaj skoro postalo pogubno, kajti v tem ko se je hotela Avstrija vvesti v severno Albanijo, si je hotela Italija prisvojiti Valono. Srbom se je na nezasišan način vzelo pot do Adrije in kakšnega trgovskega pristanišča ob tej obali, Italiji pa se je hotelo z Valono kar na prezentirki dati ključ v roke, ki bi nam bil v danem trenutku zaklenil lastna vrata in nas zaprl v lastnem domovju. Kar se je pojavilo zadnje čase nesporazumljen med Srbijo in Bolgarijo, je temu kriv le narodni egoizem, ki zahteva ob Srbov, da ostane njih ozemlje močno in razširjeno. — V notranjem političnem položaju je opaziti veliko razdrapanost. Spor v Galiciji med Poljaki in Malorusi, se je

zelo poostril. Na Češkem so se spravna pogajanja med Čehi in Nemci razbila in Čehi hočejo še nadalje vztrajati v svojem boju. Lahko nas v kratkem presenetijo važne izpremembe v centralni vladi, namreč, da se bo vladalo brez Čehov — s pomočjo uradnikov Nemcev — ki so bili edini faktor, ki je tudi za nas prišel na tem mestu v poštev. V drugi državni polovici je položaj istotako nenaraven. Mažari prekosleji zatirajo Hrvate in vsak njihov napredek. Že daj kot leto dni vlada tamkaj brezvladje — komisarjat, ki ga tudi združeno klerikalno vmešavanje ni bilo zmožno preprečiti, čemur je vzrok slabotno in sramotno stališče, ki so je le ti zavzeli v Opatiji. Saj se niso niti sramovali izdati najprimitivnejših narodnih stvari. Znano je namreč danes, da so ravno slovensko-hrvaški klerikalci bili za uvedbo nemškega jezika v Bosni in drugod! Vsa vladna oblika je po balkanskih dogodkih neizpremenjena. Da, pritisk je še hujši kot je bil preje. — Kakor hitro pa bi prišlo do izključanja Slovanov v ministrstvu, bi se vse izkazalo kot še hujše, kajti slovenski klerikalci, ki nekako »reprezentirajo« Slovence, niso niti voljni, niti v stanu, zastopati v resnici narodne interese, kar je čisto naravno, saj potrebujejo klerikalci za vzdrževanje naredb s katerimi drž: pri sebi svoje pristaše vedno in vedno — vladnega denarja. — Ena neklerikalna izjema, pa je skoraj brez moči. Vrh vsega tega pa se še govori na merodajnih krogih, da ni izključeno, da se državni zbor razpusti. — V Štajerskem deželnem zboru vladajo od slovenske strani tudi klerikalci — v škodo dežele. To škodljivost tajiti, je nesmiselno, saj se od dne do dne kopičijo pritožbe raznih okr. zastopstev, ki zahtevajo odločno prenehanje obstrukcije. Tako je odbornik — nemški klerikalec

— Mosija iz Ljutomer, brez prizadevanja drugih, odločno protestiral že pred meseci proti obstrukciji. Isto se je storilo v Celju, koder je bila resolucija proti obstrukciji soglasno sprejeta — tudi od strani klerikalcev. Nič drugače ni bilo v Ormožu, koder je ves obč. zastop. soglasno sprejel resolucijo obč. svet. g. Zadravca, ki obsoja najostreje to obstrukcijsko taktiko. To resolucijo, oziroma klerikalno obsodbo, so se celo najodločnejše zagovarjali tudi ostali klerikalci, da celo sam poslanec Mesk! Klerikalcem je tudi danes, kot drugače vedno, za vse preje, kot za narodno stvar. Kadar se jim bo zopet kaj ponudilo, bodo istotako vrgli puško v koruzo, kot smo to bili pri njih doslej vajeni videti. In ker poznamo to njih taktiko, tudi nimamo povoda, vplivati na ljudsko voljo, ki se vedno bolj in bolj klerikalni politiki — odtujuje. Čudni matematiki so tudi naši klerikalci s svojo trditvijo, da se s to njihovo obstrukcijo mnogo deželnega denarja prihrani. Čim bo izpremenjeno politično obličje, bo šel ves ta denar iz blaganj, in takrat bode se pokazalo, da ga je še manj, kot preje. Rekli pa smo že, čim se jim bo kaj ponudilo, bodo prekinili obstrukcijo, kajti naši zastopniki V. S. L. S. ravno radi odvisnosti od vladinega korita, ne morejo izvajati narodnega programa in se to storiti tudi boje. Da je to res, pričajo dejstva, da se ne upajo od vlade zahtevati spoštovanja narodnim interesom. Če se jih ljudstvo vendarle drži, se zgodi to radi tega, ker veruje njih popularnim frazam, katerih imajo vedno in za vsako novo strankarsko stvar ogromno na razpolago. Naša dolžnost bodi, to ljudstvu razjasniti in končno bo tudi ono izprevidelo. Dobro bi tudi bilo, posvetiti ideji za združitev vseh naprednih strank — slovenskih, hrvaških in srbskih —

Davkoplačevalec

nosi težko breme, ki so mu ga drugi naložili.

(K zborovanju v parlamentu.)

več pozornosti. Če se je klerikalcem to posrečilo, ko je pri njih vendar prva in zadnja točka konfesionalizem — bi se to moralo posrečiti nam tem lažje ko nas ta cokolja nikjer ne veže. V nadaljnjem je povedal gospod govornik tudi, kako malomarni in brezbržni so klerikalci glede volitev v okr. zastop. celjski ter konstatiral, da kažejo razne obč. volitve lepe prirastke za Nar. stranko. Po nekaterih nasvetih v tem oziru, je gospod govornik zaključil svojo izjavo.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Za birmo dobite pri H. SUTTNER

Lastna protokolirana tovarna ur
:: v Švici ::

Mestni trg št. 25
in sv. Petra cesta 8
najcenejše in najboljše
: ure, verižice itd. :

Lastna protokolirana tovarna ur
:: v Švici ::

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

In kdo bo potem potiskal obrekovanja v zlobna grla nazaj, kdo bo hladil porogljive smehljaje na prednjih ustnicah, ako ne mož, ki ga bo pooblašalo v to ime soproga in ki bo podpiral to ime z dobrim in ostrim mečem?

Kralj je zamislil in ni odgovoril več minut.

»Prav imaš,« je rekel nazadnje. La Šatenjre se je kar stresel od veselja.

»Kaj lahko sporočim svojemu prijatelju?« je vprašal.

»Povej mu, da je kralj zadovoljen, da ima takšnega prijatelja, in da dobi njegova vdanost sijajno plačilo. A zdaj mi reci po pravici: tvojemu prijatelju ni ime D'Esé, kaj ne, da ne?«

»Res je, sir; to ni D'Esé.«

»In tudi ne Sansak, si dejal?«

»Tudi ne, sir.«

»Potem se imenuje tvoj prijatelj La Šatenjre?«

»Da, sir.«

Plemič se je globoko naklonil. Kralj ga je potipal prijateljsko po rami:

»Reci mu, da sem zadovoljen z njim, ali slišiš? In da dobi naslov

vovjode Fontenbloškega, preden mine mesec dni...«

Hoteč prikriti radost, ki se je zasvetila v njegovih očeh, se je naklonil La Šatenjre iznova in se skrivil do tal, dočim je dejal kralj z zanidljivim usmevom sam pri sebi:

»Poberi, kar si priberačil!«

Svetlega obraza je odšel La Šatenjre od kralja.

V predsobi je srečal gardnega kapitana Mongomerija, ki ga je prijel pod pazduho, rekoč mu:

»Zdi se mi, dragi prijatelj, da se imava pomeniti o jako važnih in zelo nujnih rečeh.«

Mongomeri se je odlikoval med drugimi vrlinami po znanosti, v kateri je bil dosegel najvišjo popolnost: znanosti prisluškovanja pri vratih.

Slišal je bil ves razgovor med kraljem in La Šatenjrejem.

»Kaj pa je?« je prašal ta.

»Pravijo, da se ženite z vojvodinjo Fontenbloško,« je odgovoril kapitan nesramno.

La Šatenjre je pogledal Mongomerija v oči.

»Vraga!« je rekel, »informirani ste tako dobro, da vam moram kar čestitati.«

»Poslušajte — vsak stori, kar more; moj interes je, vedeti, kaj se godi na dvoru; in zato si pač prizadevam, kolikor vem in znam.«

»Da, ampak odločba zaradi moje poroke z vojvodinjo Fontenbloško je padla šele pravkar — gotova pa stvar še vedno ni.«

»Kar se tiče prve točke, vam hočem povedati odkrito, da sem poslušal.«

»Ohe, gospod De Mongomeri! Zdi se mi, da opravljate prav grde posle!«

Kapitan je skomizgnil z ramami.

»Dragi moj,« je rekel mrzlo, »jaz opravljam posle, ki mi ugajajo, in če bi se mi zdajle zljubilo, oprijeti se vaše besede, bi se morda kmalu naveličali svoje ošabnosti. Toda ne skregajva se; moja odkritost vam mora pričati, da potrebujeteva drug drugega. Ostaniva torej dobra prijatelja, in pred vsem pojdiva se pogovarjat dalje v stran, zakaj tu je dovolj nepovabljenih ušes, tudi če mojih ne štejeva.«

In res se je izprehajal že nekaj trenutkov popred sobi plemič gospe Diane Poatješke. Gi De Šabot De Žarnak, in videlo se mu je, da ga zelo zanima razgovor med La Šatenjrejem in Mongomerijem.

La Šatenjre je pomislil, da je gardni kapitan v veliki milosti pri kralju. Ni se torej branil, ko mu je segel Mongomeri pod pazduho; in tako sta šla prijateljsko na častno dvorišče.

»Govorite,« je rekel spodaj Mongomeriju.

»Dejali ste, dragi prijatelj, da še ni prav gotovo, ali bo kaj iz vaše poroke z vojvodinjo Fontenbloško. In prav imate, če mislite res tako.«

»Aha!... Ali veste kaj?... Nemara je kaka zapreka?«

»Prav resna še po vrhu!«

»Ali bi nemara kralj...«

»Njegovo veličanstvo ni imelo zahrbtnih misli, ko vam je dalo pravkar svojo objubo; in prepričan sem, da je namenjeno držati besedo.«

»Morda mlada vojvodinja sama?«

»Vi veste sami bolje od mene, da se vam ženska srca ne morejo ustavljati, in prepričan sem, da tudi ta ne bo tvorila izjeme... Ne, ne, zapreka ni v gradu... Ali se spominjate nekega rokovanja... Manfreda po imenu?«

»Manfreda!« je vzkliknil La Šatenjre in prebledel od gneva. Saj se vendar rekli kralju, da je ta človek odšel iz Fontenbloja!

»To je resnica... toda, ali mislite, da se bo ta človek tako izlahka odrekel ženski, ki jo ljubi?... Zdi se da je že dovolj pokazal svojo držnost in svoj pogum, da morate videti v njem opasnega nasprotnika.«

»Vse to je prokleto res!«

»No, vidite — kaj sem vam hotel povedati?... Reči sem hotel, da se Manfred po mojem prepričanju kmalu vrne v Fontenblo.«

»Če bi človek le vedel, kje ima svoje ležišče!«

»Kar se tiče tega, vam pa lahko postrežem. Ali poznate gostilno pri Velikemu cesarju Karlu?«

»V ulici Fago?«

»Tam, da. Vidite, dragi moj, pojdite k Velikemu cesarju Karlu; izkušajte poizvedovati, a spretno,

opazujte, in prisluškujte, ne da bi vas kdo videl... in upam, da boste vedeli kmalu kaj podrobnejšega o svojem prijatelju.«

»Vraga, Mongomeri, vi ste mi pravi prijatelj; kar žal mi je, da sem vas prej...«

»Ne govoriva o tem,« ga je prekinil Mongomeri.

»Tega človeka sovražim tako, da vam ne morem povedati; ponižal me je že dvakrat, in če se mi res posreči, da mu potisnem meč med rebra, vam bom hvaležen do smrti...«

»S tem se upam še okoristiti, dragi moj... Saj sem vam rekel: midva potrebujeva drug drugega. Bili ste trije v kraljevi neposredni bližini; zdaj ostaneta samo še vi in D'Esé, Sansak je izginil... Ako bi se mogel pomekniti jaz na njegovo mesto...«

»Razumem vas...«

»Kaj pa je treba v to svrhu? Spretno besedo o pravem času...«

»Zanesite se name.«

»Kakor se tudi vi lahko zanašate na moje prijateljstvo.«

Stisnila sta si roke in se razšla.

Kakšen nagib je vodil Mongomerija, ko je poslal La Šatenjreja k Velikemu cesarju Karlu? Upal je, da se pretepljivi La Šatenjre spopade s Tribuletom.

(Dalje.)

Stajersko.

Trbovlje. Na binkoštno nedeljo napadeni trboveljski Sokol Medvešek, katerega so pobili na tla zagorski socialisti, je že toliko okrevaj, da je šel že dvakrat v Zagorje k družinici, kateri imajo celo lopovski zadevo v rokah in naslednjeje zločince. Radovedni smo, kaka tolovajska družba se zbira nad zagorskim kolodvorom v tisti železniški baraki poleg apnenic. Od tam so namreč pridrevli ti socialistični hajlovi, oboroženi s krampi in železnimi palicami. To se je zgodilo v čisto slovenskih Zagorjih. Zagorjani zapomnite si dobro to zalego.

V Mariboru so pretečeno nedeljo tamošnji nemčurji pokazali na naravnost ostentativni način, kakšnega kova da je njih patriotizem. Na Sofijinem trgu so priredili v korist »Südmärke« ljudsko tombolo, ter postavili ob voglih trga zastave. Dočim se je širila v močnem vetru popolnoma nova frankfurterica čisto spredaj, so postavili črno-žolto avstrijsko zastavo, staro, umazano in čisto zafrakano, popolnoma v ozadje — za košat, visok kostanj. Dočim je morala bosti v oči frankfurterica vsakemu pasantu, avstrijske-cesarske zastave ni nihče opazil, razun, če se je zaletel z nosom v njen drog, na katerega je bila pripeta. Čemu to pišemo? Ker živimo v dnevi, v katerih se neki pl. g. na vse kriplje peha, da bi dobil še en zlat »pertlec«, pri čemur pa prav posebno šikanira nas Slovence, ne vidi pa niti ovidnih vsenemških agitacij. G. pl. pač stanuje v neposredni bližini onega trga — v novem eraričnem poslopju, — a se ob takih prilikah najbrže zarije v svoje odeje in potegne pred okna zaveso, samo, da ne vidi vse-nemške propagande, ki jo uganjajo njegovi vsenemški in nemškonacionalni bratci pred njegovim nosom. In tak mož naj bo najvišji reprezentant državne-politične oblasti v Mariboru! Pozivljamo naše poslance, brez razlike političnega mišljenja, da poskrbe gospodu to, kar smo že enkrat predlagali: cilindri!

St. Pavel pri Celju. Pred par dnevi so prišli v St. Pavlu hlapca Findeisna, V Celju je hotel za 22 K bakrenega denarja zamenjati za srebrni denar. Ta nameravana zamenjava pa se je zdelo raznim ljudem zelo sumljiva in orožništvo je sklenilo, preiskati njegove stvari. Pri tem preiskavanju se je našlo za 90 K denarja v bankovcih. Ker se Findeisen ne more skazati, kje je denar dobil, a je v St. Pavlu zmanjkalo iz cerkvene pušice denarja, sumijo, da je oni istoveten z onim tatom, ki je že dalj časa praznil po teh kraljih cerkvene pušice. Oddali so ga c. kr. okrož. sodišču v Celju.

Celje. (Porotno zasedanje.) Drugo porotno zasedanje v Celju se prične dne 26. t. m. Prva bo obravnava proti Fran Pirsu, dninarju iz Kamnika na Kranjskem radi ponovne tatvine; 27. t. m. bo obravnava proti Ani Skornik, samski posestniški hčeri, radi detomora; 28. bo obravnava proti Franu Dobrini, posestniku in Ceciliji Blakšič radi zavratnega umora (zadnji detomor v celjski okolici, o katerem smo že poročali); 29. in 30. pa bodo obravnave proti Mihi Bohoslavčiču, knjigoveškemu pomočniku iz Zarčar in Valentinu Krstanu, pekovskemu pomočniku iz Trsta radi pregreška proti javnim naredbam in odločbam.

Maribor. Pravi govornik po božji milosti je tukajšnji protestantovski pastor Mahner. Najhujša zavist to lastnost mu mora priznati in pustiti. Poslušati tega moža v njegovih oduševljenih izjavanjih, je res pravcati užitek, pravcati naslada. Beseda mu teče stavek za stavkom, kot mogočen veletok, ki s svojo težo in maso materije, zadušil in potlači vse, kar se mu zopertstavlja. 17. t. m. je imel ta izboren govornik zopet svoj večer na »Südmärkini« slavnosti in — uporabil ga je na vse dobro. Njegov slavnostni govor je bil prepleten polno onih blestečih fraz, ki posamezne ne povedo nič, a v katerih celoti se vendarle skriva ogromno jedro. Govornik se je seveda spomnil tudi zmag nemškega orožja pred 100 leti in vedel kmalu zasukati vso stvar v — slavospev veliki nemški ideji. Zgodilo se je to javno, pred sto in sto zbranih ljudi in nobena oblast se ni spomnila, da tudi za nemške pastore velja — § 305! Slava možu!

Iz Gradca nam poročajo k odpotovanju deželnega namestnika Claryja na Dunaj, da je povod temu odpotovanju dvojen: Prvi stanje deželnega odbora radi obstrukcije slovenskih klerikalcev, drugi radi divjih ekscesov, ki so jih priredili nemški buršaki ob 50letnici slavja »Caroline«. K prvemu se nam tudi še javlja, da je baje slovenski klerikalni klub, v katerem nevarneje kot kedaj popreje, poka, dal Claryju vedeti, da se bliža konec obstrukcije — pod za Nemce zelo ugodnimi šansami. — Registriramo to dodatno vest.

V Slov. Bistrici je zapazil krčmar Ivan Novak, ko je slučajno stopil v eno sob svoje hiše, nekega neznanca, ki je ob njegovem vstopu naglo pobegnil. Je to zloznani Bartolomej Korošec iz Gornjih Laz, zaradi tatvine in drugega že večkrat predkazanovan. Novak je sicer poklical dva svoja hlapca, ki sta pa Korošca, ko sta ga do dobra naklestila, pustila zbežati. Korošec je Novaku ukradel 350 K denarja in težko, debelo, srebrno verižico. Obleden je bil Korošec v črno, safonsko suknjo. Postave je srednje velike, suh, ima črne, angleško pritržene brke in ščipalnik. Pri spopadu je dobil težko rano na glavi.

V Mariboru gostujejo igralci ljubljanskega deželnega gledališča. Prva igra, ki jo so uprizorili, je bila burka »Skladnosti zakonskega življenja.« Igra je bila izborna podang in žela vseobče priznanje. Igralci, dame kakor tudi gospodje, so bili v svojih ulogah izborni. Zlasti naj omenimo drugo in tretje dejanje, koder so želi za vrla proizvajanja posameznih scen, celo vrsto aplavzov pri odprti pozornici. Ljudi ni bilo ravno mnogo, vsekakor pa mnogo več kot smo domačini pričakovali. Da bi se jih še tudi v torek toliko nabralo! Saj bi se s tem pokazalo milim našim gostom, da nas je vsaj nekaj, ki cenimo domačine!

Za planinsko društvo, oziroma podravsko podružnico, se že pridno pobira. Upati je, da se bo nabralo precej svetlih kron. Pobiralo se bo do sobote dne 24. t. m., katerega dne zvečer bo v Nar. domu združil vse prijatelje slovenskega Pohorja veliki vrtni koncert Glasbenega društva! Darujte! Darujte mnogo!

Celje. Celjska narodna godba priredi na četrtek dne 22. maja 1913 v gostilniških prostorih koncert. V slučaju ugodnega vremena se vrši koncert na vrtu.

Dnevni pregled.

Da ne bo zamorec črn, zato je več dunajskih žurnalistov in zunanjih dopisnikov izjavilo, da nobena onih vesti iz dobe balkanske vojne, ki se je pozneje izkazala za zlagano, ni prišla iz tiskovnega urada zunanje-ga ministrstva. Pravijo tudi, da objavljajo to izjavo brez sporazuma s tiskovnim uradom. S tem hočejo povedati, da Kania, vodja tiskovnega urada in zato poslanik in minister ni lagal in hujškal, temveč, da so lagali in hujšali žurnalisti, ki so izjavo podali. Ljudje božji: ali je že kdo kar tja v en dan priznal, da laže, če se mu vsled tega priznanja ni objubil dobička? Izjavo so podpisali seveda: albanska korespondenca, Jugoslovanska korespondenca, Reichsposta, Volksblatt — listi. ki niso prinašali celo balkansko vojno drugega, kot »čisto resnico« — ki je bila čez par dni vselej ovržena.

Razkritja o klerikalni stranki zavzemajo vedno več dimenzije. »Slovenec« je izbral prav slabo taktiko, da je šel g. Kamilo Theimer označiti za umobolno. Na takšno frazo, danes nihče ničesar več ne da. »Slovenec« bi moral pisati oziroma ovreči trditve Kamile Theimer ki pravi, da je dr. Šusteršič prosjačil za deželno glavarstvo, katero mesto je hotel pokloniti kot prezent svoji soprog. Ker je bil pa za to mesto njegov nevaren nasprotnik g. Povše, državnozbornski poslanec, je hotel njegovo imenovanje dr. Šusteršič preprečiti s tem, da je po nemških klerikalnih listih širil vesti, da je g. Povše že star in da ni za takšen posel. »Slovenec« bi moral ovreči trditve Kamile Theimer, ki pripoveduje, da je dr. Šusteršič nato pripovedoval, da ga je ministrski predsednik s povzdignjenimi rokami prosil, da naj sprejme mesto, češ, pa ni mogel odkloniti. To naj bi ovrgel »Slovenec«. Toda ne more, ker vse to je resnica in zato molči o vsem tem in raje pripoveduje stvar, ki z vsem tem nimajo ničesar opraviti. Vse kar navaja Kamila Theimer je resnično in ona si upa to pred sodnijo dokazati, ker vse to je iz ust klerikalnih voditeljev samih, posebno od dr. Kreka, ki ne ljubi koritarjev. Dr. Krek je nagovarjal g. Kamilo Theimer, naj se poroči s Povšetom in tako ustvari politično protiutej proti dr. Šusteršiču, kar bi ji bilo mogoče radi njenih visokih zvez in zmožnosti na gospodinskem polju, katere so klerikalci pred kratkim časom zelo globoko spoštovali.

O vsem tem kaj več povedati, to bi bila »Slovenčeva« dolžnost. Saj, če ste tako močni, kot pravite: ne bojte se priznati, da delate, kadar ste med seboj, tudi kozlarije, ki jih naposled označujete za interese ljudstva in jim dajete blagoslov z besedami: Z Bogom za ljudstvo. Nikar se ne bojte priznati, sedaj ko ste močni, da je tisti vaš bog: osebna korist.

Ali more verska klerikalna stranka biti proti vlad. O tem piše katoliški župnik dr. Cenkič v »Hrvatstvu« in pravi, da stranka prava ne more biti verska stranka, ker ne more biti opozicionalna. Cenkič piše: Pomislite si katoliškega škofa, ki je prisegel na ustavo. Njegovemu veličanstvu, apostolskemu kralju Franu Josipu, ki naj bi sedaj v saboru glasoval za prelom med Hrvatstvom in Ogrsko! Pomislite si škofa, ki naj bi pozivljaval vernike v svojem pastirskem pismu, da naj glasujejo za radikalno državnoopravno stranko, da ne smejo priznati nagodbe! Tega ne doživite! Nikakor ni mogoče, da bi bila stranka prava opozicionalna, ako bi stala na katoliški podlagi. Katoliškemu veroizpovedanju pa zopet ni mogoče, da bi dajalo smer politiki v pozemskih stvarih. Katoliška podlaga v politiki in opozicionalstvo politične stranke sta inkompatibilna. V resnici je bilo poizkusov v raznih deželah, da se politične opozicionalne stranke postavijo na katoliško podlago, toda vsi ti poizkusi so padli v vodo. Naloga cerkve je, da je socialni kvas, ne pa politični zakonodajalec! Razne krščansko-socialne stranke niso politične, temveč kulturne stranke; ako so politične, tedaj niso opozicionalne, temveč vladne! Tako piše katoliški župnik! Zato naj slovenski narod ne čaka, da bodo njegovi klerikalni poslanci kdaj protivladni. Naši poslanci so hoteli zapeljati tudi pravaše. Za stranko prava bo rešitev, če se reši slov. klerikalcev.

Združevanje slovansko. Neki Slovenec, ki je bil pred kratkim v Berlinu, nam piše odondot: »Tisti voditelji posameznih slovanskih plemen, ki se upirajo (čim tesnejši) združiti Slovanov na temelju knjižnih jezikov in ene slovanske kulture, so grobokopi lastnemu plemenu, podpiratelji tujčevega gospodarstva in škodljivci obče človeške kulture.«

Eden za sto enakih. Res čudno je dandanes na svetu, zlasti pa na Slovenskem. Povsod, kamor se ubogi Slovenec obrne in išče zavetišča, je odgnan z navadnimi sredstvi, češ za to nimamo mesta, ker nisi Nemec. Tako se je pripetilo tudi meni. Iskal sem namreč primerne mesto za svoje študije pri nekem državnem uradu. To mesto mi je bilo objubljeno, a ko je bilo mesto čas za zasesti, podarili so ga pristnemu Nemcu, češ: oni je zmožnejši kot ti, kljub temu, da nima toliko študij kakor jaz. Tako mi je bila odbita že sedma prošnja, s katerimi sem prosjačil kroz državnih uradov za kako službo, katero po pravici zaslužim, ker čakam že skoraj leto dni brez službe, kljub temu, da sem maturiral na realki z odličnim uspehom. Nadalje pripomniti mi je tudi, da kot avstrijski državljani, sem moral zadostiti voljaštvu in skozi leto dni se pokoriti in vporabljati svoje duševne in telesne moči le v prid blažene Avstrije — in sedaj ne zaslužim toliko, da bi se mi podarilo tudi kako mesto v državni službi. Izkoriščali so pri vseh naših močih, in sedaj sem kot izžeta citrona na planem, in naj skrbim, kakor morem, da bi se pošteno preživljal. Hvala lepa za vse naklonjenosti, vsaj vidim in prepričan sem iz lastne skušnje, da Slovenca potrebuje država le za vojsko, kadar se je treba bojevati, ko pa želi državno službo, takrat je seveda Slovenec v ozadju in le čaka na milost Nemcev, kaj bodo ti ukrenili. Tako enakopravnost je sedaj v Avstriji, v državi, v kateri je naseljeno cela vrsta narodov. Omenjam še toliko, da je bila ravnokar navedena moja prošnja na državne urade, poslednja — in da sploh ne sprejemem mesta, če bi se mi tudi ponujalo od strani države, saj je med Slovani dovolj prostora, kjer bo mogel delati tlačeni Slovenec. Toliko za sedaj, v drugič pa kaj več.

Dejanja govore! Nemški prevod spomenice o položaju kranjskega učiteljstva je že gotov in se bo začel te dni tiskati.

Kdor želi spomenico o položaju kranjskega učiteljstva, naj jo naroči kar naravnost v »Učiteljski Tiskarni« ter priloži znamko za 10 vin. za poštnino.

Najbolje je, če se naroči v večjih krajih na deželi spomenica kranjskega učiteljstva po več izvodov skupno. Za vsak izvod naj se pošlje 10 vinarjev za upravne stroške.

Ljudsko tiskarno namerava ustanoviti socialno — demokratična stranka. Ustanovitev te tiskarne podpirajo klerikalci; pa ne zaradi socialnih demokratov, ampak zato, ker mislijo, da bo vsled tega trpela škoda Učiteljska tiskarna.

Iz Ježice. Pred občinskimi volitvami na Ježici je župnik S. Zupan izbral samo čiste može v občinski odbor. Marsikdo je župnikova sovrastva na Ježici že prej spoznal ter svetoval njemu, da bi bilo bolje za njega povečati skrb za cerkev in pouk v šoli. A župnik ima slovono kožo čez glavo, a se je in se še boji

za njegovo globoko bisago ter je grizel in še grize najkislejša jabolka — škodoval je z njegovim dejanjem ne le samo Ježici, temveč tudi celi S. L. S. stranki. Dokazov dovolj na razpolago. Tako se je pretekli terek zagovarjal I. občinski svetovalec in posestnik V. Strah, izvoljen na komandno župnikovo, pred okrajnim sodiščem v Ljubljani zaradi tatvine. To bo pa ženskega jokanja po fari, ko odide v zapor; in ko pride domov, bo imel najbrže še čistejši glas pri cerkvenem petju. Po kazni pojde pa I. občinski svetovalec malo v penzijo in bo kdo drug upravljal njegovo službo.

Iz Postojne. K notici dne 14. t. m. pod naslovom »Postojnska jama in občinstvo« smo dobili od mero-dajne strani pojasnilo, iz katerega se vidi, da je stvar nekoliko drugačna, nego se na zunaj presoja. Vse izpremembe je izvršilo poljedelsko minist-rstvo na Dunaju in g. glavar Pels-hofer ni pri tem nič prizadet, na-sprotno kot član jamske komisije skupno z županstvom deluje tako, da bi bilo mestu in jami v korist. Vstop-nino 3 krone je diktiralo minist-rstvo proti volji jamske komisije in župan-stva. Na Dunaju so šli preko nasve-tov in protestov, ki sta jih dajala jamska komisija in mestno župan-stvo. Toliko v pojasnilo, ker nečemo nikomur delati krivice.

Izgubila se je prilikom izleta Gorenjske sokolske župe ter Sokol-ske župe Ljubljana I. v Medvodah na veseličnem prostoru pri g. Kolen-cu pelerina zelenkaste barve. Po-šteni najditelj naj jo blagovoli po-slati »Sokolu« v Radovljici, oziroma istega obvestiti, kje se nahaja.

Preprečena avtomobilska ne-sreča. Na binkoštni ponedeljek okrog enajstih po noči so položili dosled neznan storilec na Trati pri Škofji Loki sedem metrov dolg hloď na de-želno cesto in so tako preprečili voz-ni promet. Isti čas je pridiral od postaje Škofja Loka avtomobilski omnibus, v katerem je sedelo sedem oseb. V oddaljenosti kakih dvajset metrov je zapazil šofer k sreči oni hloď in posrečilo se mu je še avto-mobil pravočasno ustaviti. S tem je bila preprečena velika nesreča.

Smrtna nesreča. V Čirčicah pri Kranju se je pripetila preteklo nede-ljo ponoči smrtna nesreča. Hlapec posestnika vulgo »Pri Česnju« je opazil okrog polnoči, da je postala kobila njegovega gospodarja nena-vadno nemirna. Zato je hlapec šel k nji, da bi pogledal, kaj ji je. Kobila pa ga je pri tem tako sunila s kopi-tom v prsa, da je ubogi hlapec vsled zadobitvenih notranjih hpoškodb včeraj umrl. Ponesrečeni hlapec je bil star šestdeset let.

Smrten padec. Preteklo nedeljo zvečer je hotel 37letni dninar Ivan Vogelink, ki je služboval pri gostil-ničarju in posestniku Ivanu Gašper-linu v Sentjurju pri Kranju iti na pod-svojega gospodarja spat. Mož ga je imel nekoliko v glavi in se je na podovem hodniku oprl na neka vrata, ki so se nenadoma odprla. Vogelink je padel z višine treh metrov na dvorišče in je bil na mestu mrtev.

Težko ga poškodoval. Kajzarja Ivana Gregurko iz Blatne Brezovice pri Vrhniki je te dni neki posestni-kov sin pri njegovi hiši začel med prepirom pretepati in je Gregurki zlomil pri tem dvoje reber. Gregurka je zadobil tudi več lahkih telesnih poškodb.

Steparski trgovski pomočnik. Dne 15. t. m. je prišel h kajžarici Mariji Škrbinecvi iz Podutika neki trgovski pomočnik, ki je bil odpu-ščen iz službe v Ljubljani in je sku-šal pod zvijačno pretvezo na račun svoje prejšnje firme, ki ga je odpu-stila iz službe, izbiti večjo vsoto denarja od Škrbinecve. Ta pa je že zvedela, da je fant odpuščen iz slu-žbe in ker se ji je zdelo cela stvar sumljiva, je fanta naznanila orožni-ku. Trgovski pomočnik pa ni čakal moža pravice in je pobegnil. Še svo-je kolo je pustil pri Škrbinecvi, ta-ko se mu je mudilo.

Težka nesreča. Desetletna po-sestnika hči Ivana Modic iz Vrb-ljen je padla dne 13. t. m. doma v neko apneno jamo in je zadobila pri tem smrtno nevarne opekline. Otro-ka so takoj odpeljali v Elizabetno otroško bolnišnico v Ljubljano.

Dinamična eksplozija. Delavca Antona Kavanjo iz Bohinjske Bistrice so odpeljali te dni težko poško-dovanega v deželno bolnišnico v Celovec. Kavanja je vsled neke di-namitne eksplozije zadobil na obeh očeh težke poškodbe.

Vlom. V noči na 15. t. m. je vlo-mil neznan storilec v zaklenjeno skladišče usnja, ki je last strojarja Franca Babnika iz Sela pri Panch

in je ukradel tam enajst telečjih kož in dva kosa usnja za podplate. Pet telečjih kož se je drugi dan našlo ne daleč od Babnikove hiše.

Pa še en vlom. Dne 15. t. m. sta skušala dva neznanca moža vlomiti v kašči dveh posestnikov na Velikem Lipoglavu. V obeh slučajih pa so ju domači ljudje prepoznali. Tatova sta vzela samo sekuro, s katero je bilo vlomljeno v skladišče usnja pri Bab-niku, kar smo že v gorenji notici omenili. To sekuro sta po tatvini tudi pustila pri Babniku. Pustila sta tudi neko rjavo suknjo, v kateri se je na-hajalo več medicinskih steklenic.

Svojega gospodarja okradla. Pred kratkim je bila ukradena po-sestniku in mesarju Francu Znidarši-ču iz Postojne sveža kravja koža. Kakor se je pozneje dognalo, sta Zni-daršiču omenjeno kožo ukradla dva njegova pomočnika, ki sta potem kožo prodala in denar zapravila.

Ljubljana.

Deželna vlada proti mestni občini. V zadevi izrabe vodne sile na Ljubljani je deželna vlada odločila proti mestni občini ljubljanski v pri-log deželnemu odboru. Razsodba se glasi: Mestna občina ljubljanska je zaprosila vodopravno dovoljenje za projekt vodosilne naprave za pridobi-tvev električnega toka pri zajezeni zatvornici ob Ljubljani, ki jo na-pravi komisija za osuševanje ljub-ljanskega Barja, Kranjski deželni od-bor, v sporazumu z upravo državnih železnic, je zaprosil vodopravnega dovoljenja za enak projekt za vko-ristitev vodne sile reke Ljubljanice pri isti zajezni zatvornici za pridobi-tvev električnega toka. V zmislu § 71. lit. b kranjskega vodopravnega zakona z dne 15. maja 1872 dež. zak. št. 16 deželna vlada kot po § 54 odst. 2. navedenega zakona pristojno vo-dopravno oblastvo izreka na pod-stavi dne 17. in 20. marca izvršene komisionalne razprave, da pristoji skupnemu projektu kranjskega de-želnega odbora in c. kr. uprave dr-žavnih železnic z ozirom na njegovo pretežno važnost za narodno gospo-darstvo prednost pred projektom mestne občine ljubljanske in da mora kranjski deželni odbor združen s c. kr. upravo državnih železnic podro-bne projekte, ki naj tvorijo postavbo za nadaljnje privolilno postopanje vložiti v enem letu po pravomočno-sti te razsodbe. — Zoper to razsod-bo je dopuščena pritožba na c. kr. poljedelsko minist-rstvo, ki jo je pis-meno ali ustno v 14 dneh po tem raz-glasu vložiti pri c. kr. deželni vladi.

Razstava vajeniških del v Ljubljani se je končala z izletom odlikovancev v Zagreb in sicer dne 18. in 19. t. m. Izleta se je vdeležilo 70 vajencev in vajenk, ki so se jim pridružili tudi nekateri mojstri. Iz-med učiteljstva so spemljali izletni-ke učiteljci Mehle in Meško in nad-učitelj Dimnik. Na kolodvoru v Za-grebu je pozdravil izletnike ondorni podpredsednik obrtne in trgovske zbornice. Zahvalil se je na pozdrave v vznešenih besedah voditelj izleta g. E. Francheti. Prvi dan so si ogle-dali izletniki mesto, zvečer so bili v gledališču in po gledališču je bil pa izletnikom na čast v restavracijskem vrtu »Kola« komers, ki se ga je ude-ležilo 1000 zagrebškega občinstva. Pri komersu je svirala godba in vr-stile so se navdušene napitnice. Drugi dan so si ogledali izletniki Na-rodni muzej, Galerijo slik, botanični vrt, vseučiliško knjižnico, trgov-sko-obrtni muzej, obrtno šolo, mu-zej za umetno obrt in prirodoslovni muzej. Med izletniki je vladalo veli-ko navdušenje. Disciplina med va-jenci je bila naravnost uzorna.

Razmere pri c. kr. javni stra-ži v Ljubljani! Kakor se je poro-čalo, so res prave turške razmere pri javni straži! Stražnikom, ki ima-jo že itak prenaporno delo, se jim nalaga t. z. Strammheit v službi. Roke ne sme imeti v žepu, še manje pa na hrbtu in naj stoji 4 ure kakor sveča. Bog ga obvaruj, da sprego-vori eno besedo več kakor je pred-pis. Rapport je že na sledu. Še huj-še pa je za njega, ako ga en časti vreden gospod od 4 nadstropja št. 16. 1. stopnice, levo, vidi s svojim binoklom, kateri mu poveča stra-žarja 100krat. Svetovali bi temu go-spodu, da se naj bolje briga za svoje stvari in stražnike naj pusti na mi-ru, drugače se pride lahko z drugo barvo proti njemu na dan. Toliko za danes njemu, ako zna slovenščino. Drugo pa je, da hodi en inšpektor na kontrolo in kakor se vidi pri dru-gih inšpektorjih, ta nima bikelhaube na glavi ampak kapo. Toraj naj velja določba za vse ali nič. No mogoče

Quo vadis?

Od sobote do ponedelja predstave od 1.—3., 3.—5., 5.—7., 7.—9., 9.—11.; v nedeljo ob pol 11. dopoldne. Cene pri tem sporedu nekoliko zvišane. V soboto otvoritev vrta. Igralo se bo pri dnevni luči od 5. ure naprej. Kino-„Ideal“. Te dni predprodaja ob 10. uri jutraj.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v

restavracijo „Tivoli“;

tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
:: polago. ::

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

pa tega gospod ne ve, ker je prišel iz Dunaja. V neki restavraciji se je v soboto heilalo in plesalo po 11. uri zvečer in vpilo, da je bilo groza. To pa ne vidi c. kr. policija. Malenkostnih prestopkov se pa grozno drži. Toraj tem potom kličemo gospodu grofu Künigelnu, naj napravi tem turškim razmeram enkrat konec.

— Očividec. — **Junaštvo.** Kake junake vsebuje slavna c. kr. ljubljanska policija, nam jasno svedoči sledeči slučaj, ki se je odigral na Sv. Petra cesti pred nedavnim časom. Mal kužek obevska mimogredočo gospodično, ki svoje začudenje nad tem nepriskovanim pozdravom izrazi na ženski lasten način. Ne daleč od pozorišča pa je stal naš junak z bridko sabljico ob boku in s samokresom za pasom. Videč, da je bila gospodična napadena, in misleč, da jo mora braniti pred nasilnežem, potegne sabljo iz nožnice ter začne mahati po psičku, ki pa se vsem udarcem umakne. Konečno se mala živalica obrne proti srazniku ter bevška in pleše okoli prestrašenega junaka, ki neustrašljivo otepa okoli sebe in se komaj brani pred nasilnežem. Ne vem, koliko časa bi še trajal ta prizor v zabavo gledajočega občinstva, da ni psiček po znanem nemškem pregovoru »der Gescheitere gibt nach« odjenjal in stekel proti domu.

— **Razmere na tukajšnji podkovski šoli** so se, od kar ni g. E. Schlegel več vodja iste, temeljito poslabšale. Nastavila je sl. c. k. kmetijska družba nekoga Štremfelja, kateremu je pouk dodeljenih mu učencev deveta briga, tembolj pa uporabljala čas v privatne zadeve in skrb za lasten žep. Sicer mi proti temu ne bi imeli nič, da si hoče napraviti S. nov vir dohodkov, vendar to, kar namerava, je pa že več kot preveč. Namesto, da bi učil svoje učence kovanja konj in zdravljenje kopitnih bolezni, pa hoče upeljati zopet obrt popravljanja in kovanja vozov v podkovsko šolo, torej izrabljati učence v druge svrhe, za kakoršne je pa zavod določen. Ni čuda, da imamo po deželi (žalibog precej) kovaških mojstrov, ki ne znajo konj kovati, tem manj še zdraviti, in to vsled tega, ker so se tistih šest mesecev, ki jih mora vsak v šoli prebiti, izrabljali v druge namene. Če pa že hoče g. Štremfelj, v slučaju da dela primanjkuje, postranski zaslužek, naj se raje ukvarja z napravo konjskih podkov (Lau-schen), kar faktično tudi k podkovarju spada in mu bodo šli v tem slučaju gg. kov. mojstri rade volje na roko, da bodo imeli dela več kot preveč. In za tak posel mu bodo tudi učenci lahko hvaležni, ker se bodo nekaj naučili. — Slavno c. kr. deželno vladno in pa c. kr. kmetijsko družbo pa prosimo, da ne nedostatke takoj odstrani, začniti pa še posebej svetujemo, da naj nastavi v podkovski šoli večšega in strokovno nabraženega moža, vsaj jih je dosti na razpolago in bi zavod tudi večji ugled užival. V zadnjem času že itak vsak gleda, da, če le mogoče, napravi izpit pri vojakih, kjer se vsaj nekaj nauči. — Prizadeti.

— **Včeraj** je bil lep večer v Kino-Metropolu v deželnem gledališču. Divili smo se krasoti Eidsvolda na Norveškem, jezili smo se na »nepravga policista« in se veselili, ko je prišel v roke pravici. Ko so se igrala »Presenečenja mornarja«, smo se prav od srca nasmejali. Janko intresantna je bila drama »Pravica žene«, v kateri nastopita slavna, svetovnoznana kinoigralka Waldemar Psylander in Ebba Thomson. Drama je našla med gledalci veliko zanimanje, ker je tudi vsega zanimanja vredna. Ja, ko pa je prišel na vrsto Dupin, ki seli klavir, bi skoro vsi popokali od smeha. Res, krasen večer, kakršnega je nudil in kakršnega nudi vsak dan Kino-Metropol. Kdor se hoče vsestransko zabavati, naj obišče Kino-Metropol.

— **Kino-Metropol v deželnem gledališču.** Danes in jutri popolnoma nov spored: Eidsvold. (Naravni pesnetek.) Neprav policist. (Drama.) Presenečenja mornarja. (Komično.) Poskušnja. (Veseloigra.) Pravica žene. (Velika drama.) V glavnih vlogah te veleinteresančne drame nastopita svetovnoznana kinoigralka Waldemar Psylander in Ebba Thomson. — Dupin seli klavir. (Komično.) Začetek ob pol 7. in pol 9. zvečer. Mladini vstop ni dovoljen. — Vodstvu Metropola se je posredovalo zasigurati si nekaj najboljših

filmov za bližnjo bodočnost. Opozarjamo že danes na 1000 m dolg film »Vražja ženska«, ki se bo predvajal samo dva dni, v četrtek in petek v deželnem gledališču. Predstave se vrše v četrtek ob pol 4., pol 5., pol 6. pop., in pol 7. in pol 9. zvečer.

— **Predavanje dr. Oražna.** Včeraj zvečer je predaval dr. Oražen pri Zlatorogu o svojem bivanju med Srbi in o potovanju ponovoosvojenih srbskih krajev. Ob 9. zvečer so bili vsi prostori polni, mnogo ljudi je moralo oditi, ker niso dobili več mesta. Dr. Oražen je popisoval razmere v bolnicah, slučaje z bolniki, popisal je junaško srbsko dušo, trpljenje in udanost ranjencev, bivanje v Nišu in pot skozi Ristovac v Skoplje, čez Kosovo polje v Prištino in Mitrovico. Zanimivo predavanje je trajalo poldrugo uro, pa bi bili še vsi radi poslušali, toliko krasnega smo slišali. Poslušalci so po predavanju z navdušenim ploskanjem izkazali predavatelju svojo hvaležnost za krasne besede. Po predavanju je g. ravn. Ivan Hribar pozval prisotne, da pristopajo k »Slovan-skemu klubu«. Ker je »Slov. klub« dobil od Bolgarije in Srbije povabilo, da dobe brezplačno vožnjo po Srbiji in Bolgariji vsi oni, ki si skupno ogledajo novoosvojenega kraja. — »Slov. klub« priredi še letos skupen izlet. Preds. g. Pustoslavšek se je v imenu poslušalcev zahvalil g. dr. Oražnu. Bil je lep jugoslovanski večer.

— **Nogometna tekma.** Glede jutrišnje tekme, ki se radi svojega značaja vrši samo ob ugodnem vremenu in za katero vlada med prijatelji nogometnega športa veliko zanimanje, nam je sporočiti, da hoče klub »Ilirija« onim gledalcem, ki običajno gledajo zastoni čez plahte ali iz ceste, napraviti še nadaljnjo uslugo. Hoče jih namreč tudi zastoni fotografirati. Fotografu je razven tega naročeno, da si izbere za značaje posameznih teh gledalcev tipične obraze in si preskrbi tudi njih naslove, da jim jih more potem, ko bodo te fotografije glede njih vsplosti razstavljene, za trajni spomin doposlati na račun »Ilirije«.

— **Nogometna tekma.** Kakor smo že poročali, se vrši v četrtek na praznik ob 5. uri popoldne na igrišču poleg Lattermannovega drevoreda takozvana klasifikacijska tekma, med prvim in drugim moštvo »Ilirije«. Obe moštvi ste namreč skoraj enako zmagali o binkoštih »Jugoslavijo«. Ta tekma naj torej odloči, katero moštvo je močnejše, oziroma kateri igralci so boljše in v kakšni sestavi bi se dalo doseči še boljše moštvo. Ker vsi tekmovalci vedo, kaj pomenja za nje ta tekma, je gotovo, da se bo vsak posameznik potrudil do skrajnosti in da bo že iz tega razloga igra prav živahna in gotovo tudi velezanimiva. Govoriti že vnaprej o tem, kdo bo zmagal, se ravno iz tega razloga ne more, četudi marsikdo že na tihem pripisuje zmago prvemu moštvo. To je namreč sestavljeno iz starejših igralcev, ki imajo že precej tekmovalnih izkušenj. Drugo moštvo pa je sestavljeno iz mlajših moči, ki se odlikujejo po svoji odločnosti, vstrajnosti in požrtvovalnosti, do čim jim manjka še tekmovalnih izkušenj. Za to tekmo so določene sledeče vstopnine: Sedeži po 1 K, stojališča po 40 v in to z ozirom na grdo ljubljansko razvado, da gleda večina gledalcev tekme zastoni, s čimer se je pri binkoštnih tekmah pripomoglo k temu, da so končale z znatnim finančnim primanjkljajem. Vstopnice se nosijo vidno. Občinstvo naj se pokori igram rediteljev.

— **Prireditve »Sokola I.«**, ki bi se imela vršiti danes, se radi neugodnega vremena preloži na nedoločen čas.

— **Važdinski gimnazijski abiturijenti**, ki so bili o Binkošti v Ljubljani, na Bledu in v Postojni, so si sedaj vsi naročili knjige »Matica Slovenske«. To je pravo slovensko, pravo hrvaško, torej jugoslovansko delo.

— **Pobegniti je hotela.** Hrvat Gijuro Čalko se je zmenil z omoženo Terezijo Litrič. Litričeva je soprogu ukradla 140 kron — in odšla sta proti Ljubljani. V Ljubljani pa so ju na brzojavno poročilo prijeli in kakor tudi nerada ob šla Litričeva v zakonski dom nazaj.

— **Aretrani izseljenci.** Na kolo-dvoru so bili aretovani Makso Čubrida, Gijuro Gajič, Janko Čubrida,

Nikola Mandekič, Mile Pavlič in Jure Krampotač, ki so se hoteli izseliti v Ameriko. Ker pa še niso zadostili vojaški dolžnosti, jih je stražnik aretoval. Vrniti se bodo morali z neprostovoljnim spremstvom domov na Hrvaško. Vse aretacije je izvršil nadstražnik Večerin.

— **Kap je zadel** v ponedeljek na magistratu neko neznano, približno 70 let staro ženo. Jecjala je le nerazumjive besede in ni mogla povedati svojega imena. Zdravnik je odredil, da se je z rešilnim vozom prepe-ljala v deželno bolnišnico.

— **Umrli so v Ljubljani:** Sofija Čížek, hči vrtljakarja, 13 mesecev. — Frančiška Urbančič, žena ope-karskega delavca, 44 let.

— **Samomor.** V ponedeljek ob 7. uri je videl neki pečar, ko je šel na delo na Vič skozi Mestni log, v vodi na Pasjem brodu utopljenca. Preiskava je dognala, da je utopljenec Janez Rožič, rojen leta 1851. v Tuštanju, pristojen v Ljubljano, stanujoč na Cesti na loko. Na bregu je ležal utopljenčev klobeh in suknjič, ki ju je odložil, preden je skočil v vodo. Rožiča so pogrešali že v nedeljo. Zadnja leta je prosil, včasih je žagal tudi drva in delal, kolikor so mu pripuščale pač njegove moči. Prej je bil kovač. Na stara leta ni mogel opravljati več naporenega kovaškega dela. Njegov sin se je lansko leto utopil prav na tem kraju.

— **Prošnja do bitagih src.** Ubo-ga, že več let bolna mati 3 malih nepreskrbljenih otrok prosi blaga srca, da se usmilijo ubogih trpinov in poš-lijo kak dar pomoči potrebni družini. Marija Marinčič, v Ljubljani, Zvonarska ulica št. 9, na vrtu priti-ljiče.

— **V mestni klavnic** se je od 4. maja do 11. maja 1913 zaklalo: 68 volov, 7 bikov, 7 krav, 175 prašičev, 196 telet, 33 koštrunov, 140 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 239 kg. Zaklane živine se je vpeljalo 106 telet, 53 kozličev.

— **Kinematograf »Ideal«.** Obču-duje se novi spored, posebno pa si-jajna drama »Izključen« v 4 delih. Nepopisen smeh vzbujata komika »Morice pri telefonu« in Max Linder v filmu »Ljubezenska ženitev«. V popoldanskem sporedu senzacijska drama »Krinka lenote«. V petek spe-cialni večer z dramo »V breznu smrti«. V soboto »Quo vadis?«

Trst.

Čemu pa je pravzaprav c. kr. obrtno nadzorstvo. Po obrtnem redu bi moralo c. kr. nadzorstvo kontrolirati razna podjetja in paziti, da se ne kršijo obrtni zakoni. A c. kr. obrtnemu nadzorstvu je to prenu-mno; enostavno nič ne nadzira. Tako postopa seveda zato, ker ve, da ima proste roke in da zato lahko lenari. Nad obrtnim nadzorstvom stoječa višja obrtna oblast je nam-reč tudi prelena, da bi pogledala, kako gospodje obrtni nadzorniki iz-polnjujejo svoje dolžnosti. Ni dolgo temu, ko je pisal »Dan«, da obrtni nadzornik morda nikdar še ni videl plavžev od znotraj, kajti drugače bi gledel nezadostnih varnostnih od-redov v plavžih vendar ne stalo tako slabo. Da obrtni nadzornik plavžev od znotraj res še ni videl, priča dej-stvo, da je bila vložena pred par meseci na obrtno oblast glede po-manjkljivih varnostnih naprav v plavžih ovadba, v kateri se je po-udarjalo v splošnem, da te naprave nikakor ne odgovarjajo predpisom obrtnega reda. Na to ovadbo je dala obrtna oblast vlagateljem odgovor, da naj jej natančno sporočijo, kje, v katerem oddelku, pri katerem stroju, da so naprave pomanjkljive in je s tem potrdila, da obrtni nadzornik še ni bil v plavžih, kajti če bi bil, bi ne bilo treba tega vprašanja. Na-ravnost sramotno pa je, da zahteva obrtna oblast omenjene podrobnosti od vlagateljev, namesto, da bi nemu-doma poslala na lice mesta obrtnega nadzornika, da se o stvari natančno informira. Obrtni red pravi, da mo-ra obrtno nadzorstvo samo od sebe nadzorovati podjetja. Gori omenjeni slučaj pa dokazuje, da oblasti niti ta-krat, kadar se jih na nezakonitosti opozori, ne napravijo potrebnih ko-rakov. To je škandal, v nebo vpije škandal. Če se je obrtno oblast že neštetokrat opozorilo na nezakonitosti v plavžih in ona niti do danes še ni poslala na kraj mesta obrtne-ga nadzornika, je to vendar vredno najostrejšega graje. Človek se mora

nehote vprašati, čemu so potem ob-lasti? Mislimo, da od tistih ljudi, ki sedijo v vladnih poslopih in so pla-čani od ljudstva, lahko zahtevamo, da izvršujejo to, kar predpisujejo zakoni. Če pa niti tega ne smemo zahtevati, pa naj gre vse skupaj ra-kom žvižgat. Proč z gnolobo, ki vla-da na c. kr. obrtni oblasti v Trstu! Poslanci naj tozadejno pritisnejo na Dunaju.

— **Ustanovni shod podružnice N. D. O. v Vižovljah.** Narodna delavska organizacija sklicuje za četrtek, 22. maja ob 2. popoldne ustanovni ob-čni zbor podružnice N. D. O. v Vi-žovljah, v prostorih gostilne pri »Ga-brovcu«. Ideja, ki jo širi N. D. O., se torej tudi v Vižovljah razvija. Kakor vse kaže, bo podružnica N. D. O. v Vižovljah precej močna, kaj-ti zanimanje za N. D. O. je v Vižov-ljah veliko.

— **Ženo je streljal iz ljubosumno-sti.** V nedeljo ponoči okoli 11. ure se je sprl Alojz Pavone, posestnik star 48 let s svojo ženo Rožo, staro 40 let. Sprla sta se v svojem stano-vanju v ulici Fabio Severo št. 75. V prepiru se je Alojz Pavone tako se-grel, da je poiskal samokres in na-meril z njim na svojo ženo. Ta pa je prestrašena zbežala iz sobe na ve-žo in od tu na ulico. Njen mož pa je tekel za njo na ulico. Ko jo je dohitel, je sprožil nanjo tri strele. Žena se je zgrudila na tla, mož pa je izginil tak, kakršna je bil, brez jopiča in brez klobuka. Bežal je v bližnji gozd, kjer je izginil. — Mimoidoči ljudje, ki so videli prizor, so brž poklicali telefonično zdravnika z rešilne po-staje in so prenesli ženo na njeno stanovanje. Poklican zdravnik je na-tačno preiskal Rožo, vendar ni na-šel na telesu nobene rane; nobena krogla je ni zadela. Samo v omedle-vico je padla iz strahu pred strelj. Policija je skrbno zasledovala ljubo-sumnega moža do treh zjutraj, ven-dar se ji ni posrečilo najti ga. Proti dnevu je prisopilah ves razburjen na policijo, kjer je izpovedal, da se je prišel javit, ker je ustrelil svojo ženo (tako je namreč mislil). Povedal je tudi, da je bežal v gozdič, kjer si je mislil vzeti življenje, a se je poz-neje premislil. — Ne bi bilo zamera, da je Alojz Pavoni ljubosumen, ko bi bil mlad fant, a sedaj, ko ima že pol stoletja na hrbtu bi se že lahko otresel ljubosumnosti, posebno zato, ker nima vzroka biti ljubosumen. No, e že res, da je njegova žena Ro-ža, a pomisliti je treba, da je že pre-cej ovenela, saj je stara že 42 let. Po kesanja polni izpovedi ostrega ljubo-sumneža, so ga prepeljali v zapore. — Zdal bo šele ljubosumen!

— **Skrivnostni omot najden v »Gozdici«.** V petek sta se igrala dva dečka (brata) v »Gozdici« (Boschet-to). Nedaleč od sebe sta zagledala precejšen omot, v katerega sta za-čela v zabavo metati kamenje. Poz-neje pa sta ga razvila, in v njem sta našla 12 kosov blesteče kovine. Iz-brala sta najmanjši kos in ga spravila, in omot sta sknila v neki grm. Doma sta pripovedovala staršem, kaj sta našla v »Gozdici«. Pokazala sta kos kovine, ki sta ga prinesla s seboj. Ker je spoznal dečekovo oče, da je to dragocenost, je peljal oba de-čka na policijo, kjer sta dečka obno-vila svoje pripovedovanje. Dva poli-cijska komisarja sta odšla z dečko-ma v gozdič in sta vzela oni omot, ki sta ga spravila dečka. Na policiji so dognali, da so ti predmeti kosi razne cerkvene oprave. Kosi so iz bele kovine, ki je deloma posrebr-njena, deloma pozlačena. Vsi kosi so bili stolčeni, tako da ni mogoče spoz-nati njihove prvotne oblike. Pred-meti so bili najbrže pokradeni v kaki cerkvi, a jih je tat pozneje zavrgel, ker se mu niso zdeli mnogo vredni. — Policija poizveduje.

— **Aretriran je bil N. Brevic** na za-htevo natakarkarja Alberta Vettora. Brevic je izpil v neki krčmi v ulici Arcata dva vrčka pive. Ko je bilo treba plačati, je zapazil Brevic, da nima denarja pri sebi. Natakarkar ga je dal zato aretirati. Brevic pride pred sodnijo, kjer se bo moral zagovarjati zaradi oškodovanja 42. stotink. — Brevic je siromak; stanoval, oziro-ma prenočeval je v ljudskem preno-čišču. — Malo prestrogi so pa ven-dar!

— **Tepena od moža.** V nedeljo je prišla na zdravniško postajo Ana Bratoš, stara 21 let. Imela je več ran na obrazu in na hrbtu. Ker so bile rane že stare in ognojene, jo je zdravnik okaral, ker ni prišla prej na zdravniško postajo. — Bratoš je

tedaj izpovedala, da jo je pretepel njen mož, a je ni več dni pustil iz hiše, da bi oblasti ne izvedele o nje-govem grdem postopanju. — Moža so takoj aretirali na njegovem sta-novanju v ulici Media št. 8.

— **Učenci slovenskih šol tržaške okolice** priredijo kakor smo izvedeli, v soboto izlet v Postojno, kjer si ogledajo jama.

— **16letna deklica** Ema Asquini, modistinja, stanujoča v Rojanu (Ver-nielis) št. 439, se je zastrupila v Go-stiicu nad Rojanom. Poklican zdrav-nik je konstatiral smrt mladega de-kleta. — Najbrže je vzrok tega nje-nega koraka nesrečna ljubezen. Drugod se začnejo dekleta te staro-sti komaj razvijati, tu pa se že za-strupljajo; včasih pa samo iz ka-price.

Velik požar v Ribniški dolini.

Včeraj dne 19. maja ob tri četrti na 2. je začelo goreti v vasi Breg, oddaljeni deset minut od Ribnice. Kdo je zažgal, kje je ogenj izbruhnil, se še dosedaj ne ve, kajti naenkrat je stalo v ognju 9 objektov, 4 hiše in 5 gospodarskih poslopij. Ljudje so bi-li na polju in vsled tega ognja nikdo zapazil ni. Stirim gospodarjem je pogorelo vse, rešiti so mogli le živi-no. Pogorelo je Jožetu Andoljšku št. 9, Mariji Cvar št. 12, poleg hiše in gospodarskega poslopja tudi še 3 krave in 90 K v denarju, Janezu An-doljšku št. 26 in Mihi Silcu št. 8. Mariji Čampa št. 11. je pogorel sa-mo skedenj. Edino dobro je bilo, da je vlekla sapa od juga in ne od se-vera, drugače bi bila v veliki nevar-nosti cela vas, broječa nad 60 šte-vilk. Vse hiše in gospodarska po-slopja so bila krita z slamo, in zato je bilo takoj vse v plamenu. Na pomoč so prihiteli požarne brambe iz Rib-nice, Sodražice, Lušja, Dolenje vasi in iz Dan. Od gorečih objektov se ni dalo skoraj nič rešiti, glavna na-loga je bila omejiti ogenj, kar se je po parurnem naporom in nevarnem delu tudi posrečilo. Proti večeru je bil ogenj za silo udušen, tlelo pa je še celo noč, ker so ljudje imeli obilo sena, ki ga je bilo težko pogasiti.

Bil je žalosten pogled na zbe-gane ljudi, ki jim je ogenj vzel vse. Zavarovano je bilo vse skupaj za okoli 11.000 K pri Vzajemni zava-rovalnici v Ljubljani, škode pa je naj-manj petkrat toliko. Pri reševanjem delu se je ponesrečil neki gasilec od ribniške požarne brambe. Zdrobil si je roko. Hude opekline je zadobilane-ka šivilja, ki je vlekla šivalni stroj iz goreče hiše, pa ji je pri tem padel goreč tram na roke. Pogorišče samo nudi žalosten pogled. Pogorelo je vse do tal, le tupatam štrli kak kos ocrnelnega zidu kvišku. Ubogi po-sestniki, le kako si bodo opomogli od te strašne nesreče!

Finančni paznik kot „veleizdajalec“ — špe-cijaliteta avstr. justice.

Iz Novega mesta.

Res je tako: vera peša in na vse strani poka zaupanje ljudstva v pravico. In da je tudi pravica v današnjih tako pogostoma »pobeljenih dneh« na svoji poti širom Avstrije že zelo opešana, to nam kaže zopet slučaj finančnega paznika Češnika Kočevarji, ti besni sovražniki vsega, kar diši po Slovenskem, so mladega moža napravili za »veleizdajalca« in mu samega po Bismarckovih podoba-h hrepenečega kočevskega patri-jotizma požrli kariero, ki jo je mladi mož komaj dosegel in nastopil.

Balkanska vojna je razburjala vse ljudske sloje. Kočevci so v za-hvalo za to, da so jim Turki svoj čas požigali koče, morili njih očete in matere, zdaj ob pokončevanju te-ga »ljubega sovražnika krščanstva« postali njih prijatelji. Kočevarji kot avstrijski patrijotje z Bismarckovi-mi podobami so javno manifestirali in simpatizirali s propadlim azijsk-im narodom. Pri teh svojih simpa-tijah pa so prežali na Slovence, ka-terim je sorodna kri velevala se ve-seliti zmag svojih bratov nad Turki.

Kot avstrijski patrijotje z Bis-marckovimi slikami so smeli Sloven-ce nekaznovano provocirati, zanje ni noben državni prайдnik, recimo

»novomeske specialitete« iznašel \$ 305 kaz. zak., ki bi jih opozoril, da sramotanju kakor: Srbi so sami ro-parji, morilci, tatovi itd. tudi v Kočevju, kjer žive tudi Slovenci, ne sme biti dovoljeno.

V takem miljeju kočevskega patrijotizma se je porodila kočevska veleizdajniška afera.

I.

Nekoč oktobra je na kočevski pošti čakalo več uradnih slug, in drugih ljudi. Med njimi je bil tudi Jože Češnik, finančni paznik, doma iz Planine pri Rakeku. Razgovor se je vrtil okrog balkanske vojne. Češnik je dejal, da če bi bil on s Srbi, bi vse Turke potolkel. To je slišala med drugimi tudi žena orožniškega častnika. In žena, ki ne razume slovenski, se je v svojem patrijotičnem srcu tako razvnela, da je iz nedolžnih Češnikovih besed slišala, da je Češnik rekel: Ako pride med Avstrijo in Srbijo do vojne in bi moral jaz k vojakom, bom šel kar k Srbom, kajti mi Slovenci in Srbi smo si bratje. — Tako daleč gre patrijotična fantazija trde Nemke, ki razume za silo par slovenskih navadnih besed. In žena je v svojem ogorčenju to, veleizdajo iz pošte prinesla domov svojemu možu, ki je pravzaprav iz nerazumljenih odlomkov sestavil preje označeni stavek. Pa mož, da si je c. kr. orožniški častnik, ni imel povoda to »vleizdajo« uradoma javiti, kakor bi bila to njegova dolžnost, če bi bil namreč siguran, da je Češnik res tako govoril. Ali nadporočnik Hadviger tega ravno ni bil siguran in »vleizdaja« je za enkrat obmolčala.

II.

Sledila pa ji je druga naklada, morda mesec pozneje, v kuhinji gostilničarke Natalije Hönigmann. Češnik je bil tu stalen gost. Prihajal je zgodaj zjutraj v kuhinjo zajutrkovat. Ker je gostilničarka, še mlada žena, noznila, da simpatizira s slovenskimi zmagami, ga je »vlekla«. Nekoč mu je rekla, zakaj se on tako zanima za to vojno, saj če pride do resnega bo moral tudi on k vojakom. Nato naj bi ji bil Češnik odgovoril: »Le naj nas doli dajo, mi bomo že naše bele rute na bajonet dali in rekli: tu nas imate.« To sta sama govorila. Pri drugi priliki pa je bila navzoča mlada služkinja Jožefa Pelko. Tedaj sta se zopet vlekla zaradi te vojne. Na neko opazko je on dejal: »Če pridejo Srbi v Kočevje, bodo Kočevcem nosove in ušesa porezali.« Ona: »Kaj mislite, da bodo z Vami napravili izjemo?« — On: »Tako daleč ne bi pustili priti, ker bi mi preje naše gvare na tla postavili, pa bi šli na ono stran«.

Ce si zadnja dva razgovora pobližje pogledamo, mora vsak opaziti, da posebno zadnji izrek nima nobene dosledne zveze. Tudi si je treba predočiti, da sta tu stala v razgovoru mlada gostilničarka in mladi, zelo temperamenten gost.

III.

Kakih 14 ali še več dni pozneje je ta gostilničarka ta razgovor raznesla iz kuhinje v gostilniške prostore. Povod temu je težko uganiti. Ali je imela Češnikove besede tako za smešne, da je proti navadi gostilničarjev, ki navadno zaupnih razgovorov s svojimi stalnimi gosti ne izdajajo, šla in Češnikove fantazije razobesila na veliki zvon, ali pa je bil med tem časom že storjen pritisk nanjo, da je zaupni razgovor namenoma zanesla v javnost. Dejanje po § 305. k. z. namreč zahteva javnost. Vse visi po zadnji možnosti. Kajti od tega dne, ko je gostilničarka Češnikove besede — gotovo ne tako, kot jih je on izrekel, razobesila na veliki zvon, se je vse, kar je Češnik sploh govoril o vojni, tudi oni dogodek na pošti začetkom oktobra, kolportiralo dalje po mestu, ogorčenje v kočevskih patrijotih je rastlo, dokler ni doseglo lističa »Gott-scheer Boten« in njegovega jednako vrednega bratca »Grazer Tagblatt«. Na ta način so kočevski patrijotje delali »štimmung« v »merodajnih« krogih. In res, sredi decembra, torej še le čez 2. oziroma glede slučaja v Hönigmannovi kuhinji, čez 1 mesec se je za to »vleizdajo« zanimal že kočevski preiskovalni sodnik. In tedaj se je zgodil slučaj: Tiste osebe, ki Češnikovih besed niso smatrale vredne, in državi tako nevarne, da bi jih bile takoj ovadile, so zdaj natanko vedele, kako je Češnik izustil svoje besede v posameznih treh slučajih. Seveda je bilo to zanje lahko, vsaj so jih čitale v pristno patrijotičnih listih.

Češnik je bil obsojen na 3 tedne strogega zavora. Konec obravnave priobčimo jutri.

Spominjajte se
dijaškega društva
»Domovina«!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 20. maja. Po dr. Korošcu je začel govoriti dr. Gross, ki je izrazil svoje veselje nad tem, da se prične v najkrajšem času z odpuščanjem rezervistov. Nato pa obžaluje, da je bila naša diplomacija o moči Turčije in njenem položaju preslabo informirana in pravi: Sedaj se bomo potrudili, da bomo živeli z južnimi sosedi v prijateljskem razmerju! (Češki radikalci: »Prepozno; sedaj nas nič več ne rabijo ne Srbi in ne Črnogorci.«) Govornik: »Hočemo živeti z njimi v miru, toda ne za vsako ceno.« (Torej že drugi vladni govornik. Vlada je srečno zbirala!) Kot tretji se prijavil k besedi češki soc. demokrat dr. Soukup, ki protestira čez kontiskacijsko prakso na Češkem (ki jo ona na Slovenskem prekaša). Nato preide na kritiko naše albanske politike, ki jo označi za nesrečno: »Vzeli smo Nikoli Skader, s tem smo pa pripravili Veliko Srbijo. Italijo smo povabili v Valono in s tem pripravili bodočo vojno z Italijo. S svoje politiko smo naščuvali milijon bajonetov na Balkanu proti sebi in s tem zaprli vrata evropskemu miru. Zato se ne more družega, kot merodajnim krogom zaklicati. Proč roko od Albanij!«

Dr. Kramar (češki liberalci) daje nauke vladi in pravi, da se z avstrijsko vnanjo politiko redi strah vseh Nemcev: panslavizem. (Glasoval seveda bo z vlado, kot celi njegov klub.)

Prihodnja seja jutri (v sredo.)

KUNSCHAK, MORILEC SCHUHMAIERJA OBSOJEN NA SMRT NA VEŠALIH.

Dunaj, 20. maja. Kunschak, morilec Schuhmaierja je bil z vsemi 11 glasovi spoznan za krivega in obsojen na smrt na vešalih.

MIROVNA POGAJANJA.

London, 20. maja. Reuter poroča: Mirovni delegati so imeli danes popoludne posvetovanje radi stališča pri podpisu prelminarnega miru. Sklepi so zaupni.

London, 20. maja. Reuter poroča: dr. Danev je včeraj z Eduardom Greyem čisto prostodušno konferiral glede mirovni pogajanj in izjavil, da se bodo v par dneh našli vsi predlogi, ki so za obe stranki sprejemljivi. V nasprotnem slučaju je pa naloga Evrope, da napravi korake, ki imajo podpis miru olajšati.

VEST O ODSTOPU KRALJA PETRA.

Dunaj, 20. maja. W. Allg. Ztg. poroča, da je vest o odstopu kralja Petra prerana — to se poroča iz Geneve. Kralj Peter, četudi ne more radi revmatizma zasesti konja, rešuje vendar vedno vse državne zadeve. Mogoče je pa govoriti o sovladanju prestolonaslednika, kar pa je odvisno od neke ženitve, o kateri se ne more govoriti.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljubljani), kjer vam najceneje in s solidnim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Del. glavnic: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄ %

Kupujte „Dan“.

- „Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
 - „Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.
 - „Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
 - „Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
 - „Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izdaji po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.
 - „Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.
 - „Dan“ prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.
 - „Dan“ prinaša znamenite sodobne politične karikature.
 - „Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.
- Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Spretnega krojaškega pomočnika delovodjo

samo za boljša in salonska dela s prav dobro plačo in trajnim mestom sprejme takoj krojaški mojster

Fran Kraigher, Gosposka ulica 5.

Teodor Kunc
Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon
za angleška in francoska
.. dela se priporoča. ..

Gramofonske plošče
Plošče preje K 4.—, sedaj samo K 1.95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.

K 1.95 K

25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno

F. P. Nežec,
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Stenski

delavni red

za stavbenike

v smislu zakona z dne 22. junija 1902, drž. zak. št. 155, je založila

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

in ga prodaja po K 1.— komad.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna.

Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrdke R. Miklauc.

Velika izbira. — Stalne nizke cene.

Ugledna, najbolje vpeljana zavarovalnica

za življenje

sprejme reprezentacije zmožnega gospoda z dobrimi referencami pod ugodnimi pogoji v zunanjo službo. Ugodna stalna služba s penzijo, ker se mu ob zadovoljivem službovanju poveri glavno vodstvo agenture. Gospodje s kavcijo imajo prednost, ker se jim poveri eventualno tudi inkaso. Ponudbe pod: „Filiale Graz, F 396“ na

Anonč. ekspedicijo Kienreich, Gradec,

Sackstrasse 4—6.

Krasni moderni kostumi, obleke, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrst. bluze, otročje obleke, bele obleke za birmance v največji izberi in dobrega okusa priporoča

Modna trgovina P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Rez. fond nad K 1,000.000.